

УДК 327-049.5(470):355.43

Петросян Т.,

магістр відділення міжнародних відносин
факультету міжнародних відносин, політології та соціології
ОНУ імені І. І. Мечникова

СТРАТЕГІЧНА КУЛЬТУРА РОСІЇ ЯК ЧИННИК ПОЛІТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВ У ХХІ СТОЛІТТІ

Під поняттям «стратегічна культура» розуміють здатність «стратегічного співтовариства» передбачати довгострокові результати рішень і приймати їх, оцінюючи безліч конкуруючих позицій в умовах розгортання складних і динамічних процесів з досить непередбачуваними наслідками.

Відповідно до неореалістичної парадигми, основним актором на світовій політичній арені було визнано суверенну державу. Неореалісти характеризували національну політику в термінах національного інтересу та національної сили. Вони також вважали, що будь-яка загроза національній безпеці чи життєво важливим інтересам тієї чи іншої держави може стати передумовою для використання цією державою власних силових ресурсів. Традиційно держави все ще прагнуть забезпечити свою військову безпеку шляхом удосконалення та накопичення озброєнь.

Стратегічна культура РФ складалася достатньо довгий проміжок часу та майже протягом всього періоду становлення відповідала основним принципам неореалістичної парадигми. Московське царство, а пізніше Російська імперія вели загарбницьку політику. Щодо СРСР, який виник на місці Російської імперії, то Союз прагнув розширити свій вплив не тільки на держав-сусідів, а й у різних куточках світу, що обумовлювало локальні затяжні конфлікти, в яких СРСР відкритої участі не брав.

У наш час РФ не відмовилася від сили як головної умови розвитку держави. Але в сучасному світі неконтрольоване використання сили або навіть загрози використання сили може розцінюватися іншими державами як загроза національній безпеці та системі колективної безпеки.

Російська Федерація проводить агресивну зовнішню політику, яка спрямована на демонстрацію власної військової могутності та розширення сфер впливу, незважаючи на систему договорів, включаючи Будапештський меморандум, гарантом якого була і Росія, та основи міжнародного права. Дії РФ відносно України та активність в Сирії викликають занепокоєння серед найближчих держав-сусідів та навіть серед віддалених. НАТО розглядає «гібридну війну» в Україні як загрозу колективній безпеці.

Першими кроками у відповідь на агресію РФ були економічні санкції, але вони негативно впливають не тільки на економіку Росії, а й на економіку держав, які оголосили санкції. Крім економічних санкцій, західні держави в рамках НАТО розробили стратегію, спрямовану на забезпечення колективної безпеки. Але попри порушення РФ міжнародного права не всі країни Заходу готові до активних дій проти РФ.